

BERICHT VAN HET BURGERKOMITEE VUILSTORTPLAATS VOLGERMEERPOLDER

16 januari 1995

Sinds de vondst van de vaten met dioxine-houdend afval in 1980, is er veel onderzoek verricht op en aan de Volgermeerpolder, de grootste chemische belt van Nederland. Begin 1994 legde de provincie uiteindelijk een uitgewerkt isoleringsplan (officieel "saneringsplan") voor aan de minister van VROM. De gemeente Amsterdam liet tegelijk weten zelf een lage prioriteit aan de isolering van de Volgermeerpolder te geven. Sinds juli 1994 heeft de gemeente Amsterdam het bevoegde gezag en blijft weigeren om een hogere prioriteit aan de isolering van de belt te geven. De minister, Margreet de Boer inmiddels, heeft de plannen goedgekeurd maar wacht min of meer af. Ze zegt dat het een kwestie van geld is. Daar wordt momenteel aan geknutseld door te bekijken hoeveel geld kan worden bespaard door op de belt vervuilde grond te gebruiken. Het burgerkomitee blijft protesteren tegen uitstel en probeert toch weer vaart in de zaak te krijgen.

Vorige winter werden de ruim 1100 vaten, die in 1981 zijn opgelepeld, verbrand in de vuilverbranding in Rijnmond. Dit vormt een van de weinige concrete stappen, die tot nu toe rond de Volgermeerpolder zijn ondernomen. Er is verder nog een werkweg aangelegd over het voormalige Essenlaantje en is er op de belt een proefinstallatie voor de waterzuivering gebouwd. Een magere oogst bijna vijftien jaar na de ontdekking van het gif.

De directeur van de milieudienst van Amsterdam heeft juni 1994 namens het gemeentebestuur een brief aan de minister geschreven met het verzoek de isolering van de Volgermeerpolder een lage prioriteit te geven. Amsterdam heeft namelijk een prioriteitennota opgesteld, waarin de isolering van de Volgermeerpolder pas op de zesde plaats voorkomt. Volgens Amsterdam moeten andere saneringsgevallen voor gaan, namelijk twee terreinen van voormalige gasfabrieken, de Diemerzeedijk en twee bouwlocaties. Volgens de wet bodemsanering moet Amsterdam voor 10% van de totale kosten van de isolering van de Volgermeerpolder opdraaien. Voor de saneringsprojecten, waaraan Amsterdam een hogere prioriteit geeft, zijn andere potten beschikbaar uit rijksbijdragen. Die kosten de Gemeente dus weinig of niets.

De Volgermeerpolder gaat de gemeente Amsterdam echter onvermijdelijk wel geld kosten. Het lijkt er sterk op dat het bestuur de zaak uitstelt totdat de nieuwe stadprovincie (ROA) de zaak kan overnemen. Dan draaien de gezamenlijke gemeenten en alleen de nieuwe gemeente Amsterdam-Noord voor de wettelijke bijdrage op.

UITSTEL MAAKT DUURDER

In januari 1994 verzocht het Burgerkomitee aan de gemeenteraad van Amsterdam om aan de Volgermeerpolder hoger op de prioriteitenlijst te zetten. Er werd met argumenten aangetoond dat de wijze waarop de prioriteitsstelling tot

stand was gebracht, niet deugde. Bij de behandeling van dat verzoek door de raadscommissie milieu, bleek dat geen van de leden de betreffende stukken kende. De gemeenteraad liet de zaak vervolgens over aan Burgemeester en Wethouders. Begin juli 1994 kwam het antwoord van B en W. Daarin werd verwezen naar een advies van de milieudirecteur, ze waren het met dat advies eens. B en W noch gemeenteraad hebben de stukken waarschijnlijk ooit gelezen.

Het advies herhaalt wat al in de prioriteitennota stond. Namelijk dat het rijk weinig geld heeft en dus prioriteiten moet stellen en dat Amsterdam daarbij een handje moet helpen. Vervolgens, dat de projecten in de stad -waar men wil bouwen- urgenter zijn dan dat ene geval midden in Waterland. Het advies gaat niet in op het door het Burgerkomitee naar voren gebrachte argument, dat de Volgermeerpolder heel groot is, zeer ernstig vervuild en een bedreiging vormt voor de omliggende zeer kwetsbare landbouwgronden. Dat er ook nog een dorp met 2.500 inwoners naast ligt, is volgens het advies bovendien van geen enkel belang. De urgentiescore op dat punt blijft voor Amsterdam *nul*.

Volgens het advies van de milieudirecteur vindt er vanuit de Volgermeerpolder geen verspreiding van schadelijke stoffen naar de omgeving plaats. Dat is onwaar. Onderzoeksrapporten uit 1983 wijzen op het tegendeel. De onderzoekers wezen toen al op het gevaar van de verspreiding en op de stijging van kosten die elk uitstel zal betekenen. In de bodem van de naast de Volgermeerpolder liggende diepe polders zijn in het begin van de jaren tachtig al chemische stoffen gevonden die uit de belt moeten zijn gekomen. De reistijd werd toen op dertig jaar geschat. Het storten van de meeste chemische stoffen vond rond 1960 plaats. Het wordt tijd om te onderzoeken hoever de vervuiling nu is voortgeschreden.

Uitstel, volgens de wens van de gemeente Amsterdam, betekent waarschijnlijk Uitstel voor enige tientallen jaren, want voordat alle andere zaken in het Amsterdamse zijn opgeruimd of geïsoleerd, zijn we een eind verder. De verspreiding gaat nog steeds door en dat betekent dat er dan nieuw onderzoek nodig zal zijn, een nieuw plan voor een veel groter terrein. Dat zal uitlopen op veel hogere -kosten en waarschijnlijk weer een nieuwe reden zijn voor uitstel.

PROTEST BIJ DE MINISTER

In september heeft het Burgerkomitee de minister van VROM een brief geschreven, over de mis-informatie binnen Amsterdam, en met het verzoek het geld voor de isolering van de Volgermeerpolder beschikbaar te stellen. Amsterdam heeft immers al laten weten in dat geval braaf mee te werken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft een kopie van de brief van het Burgerkomitee gekregen met het verzoek om actie. De raad laat het echter alweer aan B&W over en die hebben de brief inmiddels aan de directeur van de milieudienst gegeven *ter beoordeling*.

Vorige week kreeg het Burgerkomitee bericht, dat de Commissie Milieu van Amsterdam een concept-antwoord op onze brief zou bespreken. In dat concept staat, dat het standpunt van Amsterdam vaststaat, en dat discussie daarover geen zin heeft. Op de inhoud wordt weer niet ingegaan. Wel wordt herhaald, dat de gemeente mee zal betalen als de minister geld beschikbaar stelt.

DISCUSSIE KOSTEN EN BATEN

Een onderdeel van het isolatieplan bestaat uit het aanbrengen van een afdekkende laag van klei, die het regenwater moet afvangen, zodat dit niet in de belt vervult en vervolgens ook gezuiverd moet worden. Voordat deze deklaag kan worden aangebracht, moet de belt geëgaliseerd worden. Schoon zand daarvoor gebruiken betekent dat het verontreinigd wordt. Daarom wordt er gedacht aan gebruik van licht vervuilde grond. Daarvan schijnt er erg veel in de omgeving te zijn. Het is grond die niet kan worden gereinigd en die daarom ergens zal moeten worden gestort tegen hoge kosten.

Toen deze kwestie vorig jaar werd besproken in de provinciale werkgroep, heeft het Burgerkomitee schoorvoetend ingestemd, onder andere op voorwaarde dat daarmee geen sprake zou zijn van het opnieuw openen van de belt als stortplaats en dat er absoluut geen hinder door zou ontstaan voor de omgeving. Daarmee

waren de provincie en de gemeente Amsterdam het eens. Bovendien worden er technische eisen aan de grond gesteld die verhinderen dat er bijvoorbeeld puur afvalstoffen of vervuilde bagger zou worden gebruikt. Voordat het zover is, moet er ook nog een Milieu-effect-rapportage (MER) komen. Het heeft dus nog de nodige voeten in de aarde.

Op verzoek van het ministerie berekent de provincie momenteel hoeveel op de kosten van de isolering van de belt kan worden gespaard door vervuilde grond te gebruiken. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de mogelijkheid de werkzaamheden in de tijd "uit te smeren". De eerste fase, waarin de grootste kosten worden gemaakt, zou in plaats van drie jaar, vijf jaar moeten gaan duren. Amsterdam wil het hele werk nog verder uitsmeren om de kosten te drukken en om de prijs van vervuilde grond niet ongunstig te beïnvloeden. De hele klus zou daardoor wel 15 jaren kunnen gaan duren.

Het mag niet zo zijn, dat het tempo van de isolering van de belt afhankelijk wordt van de beschikbaarheid van vervuilde grond. En het mag natuurlijk helemaal niet zo zijn dat onder het mom van isolering, de belt voor een groot aantal jaren weer als stortplaats open gaat. Het Burgerkomitee zet zich in voor aanscherping van de milieu-eisen en een goed en betrouwbaar controle systeem. Met het gebruik van vervuilde grond kunnen de kosten enigszins gedrukt worden. Maar dat mag niet ten koste gaan van de kwaliteit en het tempo van werken. Elk jaar dat het werk langer duurt, moet er vervuild regenwater worden gezuiverd. En elk jaar dat de isolering later tot stand komt gaan er weer duizenden kubieke meters vervuild water naar de omringende grond. De verspreiding van de vervuiling in de grond moet zo spoedig mogelijk worden stopgezet en de overlast voor de omgeving, door onder andere heen en weer rijdende vrachtwagens, mag ook niet over te vele jaren worden uitgesmeerd.

Volgens de nieuwe wet op de bodembescherming moet de eigenaar van de belt tegen die dreigende schade maatregelen nemen. De gemeente Amsterdam is eigenaar van de Volgermeerpolder en kan dus door de "omgeving" worden aangesproken op die dreigende schade. Het Burgerkomitee oriënteert zich op de mogelijkheden hiertoe. Rijk van den Hoek ■

Voor meer informatie:

Goof Buijs, Hage Weer 27c, Broek in Waterland, tel. 02903-3254 en

Rijk van den Hoek, Dijkwater 177, 1025 CW Amsterdam, 020-6369648.